

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231-234, art.730), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Sintagma „management financiar și control” se substituie pe tot parcursul textului cu sintagma „control intern managerial”, la cazul gramatical corespunzător;

2. Sintagma „unitate de audit intern” se substituie pe tot parcursul textului cu sintagma „subdiviziune de audit intern”, la cazul gramatical corespunzător;

3. Sintagma „privind buna guvernare” se substituie pe tot parcursul textului cu sintagma „de răspundere managerială”;

4. La articolul 1, alineatul (1) sintagma „cadrul juridic al” se substituie cu sintagma „reguli și principii generale de organizare a”;

5. La articolul 3:

5.1. noțiunea de „audit intern” va avea următorul cuprins:

„*audit intern* – activitate independentă de asigurare obiectivă și de consiliere, destinată să adauge valoare și să îmbunătățească operațiunile unei entități publice. Ajută entitatea publică în îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică care evaluează și îmbunătățește eficacitatea proceselor de management al riscului, control și guvernanță;”

5.2. noțiunea de „control intern”, sintagma „ , incluzând auditul intern” se exclude;

5.3. noțiunea de „control financiar public intern”, după sintagma „în sectorul public,” se adaugă sintagma „format din controlul intern managerial, auditul intern și armonizarea centralizată a acestora,”;

5.4. noțiunea de „management financiar și control” se exclude;

5.5. noțiunea de „management al riscurilor”, sintagma „de identificare, evaluare, gestionare, monitorizare și control” se substituie cu sintagma „de identificare, înregistrare, evaluare, control, monitorizare și raportare”;

5.6. noțiunea de „mediu de control”, după sintagma „managerului entității publice” se adaugă sintagma „ , managerilor operaționali și angajaților”;

- 5.7. noțiunea de „mediu de control”, după cuvântul „intern” se adaugă cuvântul „managerial”;
- 5.8. noțiunea de „misiune de audit intern”, cuvântul „evaluare” se substituie cu sintagma „asigurare și consiliere”;
- 5.9. noțiunea de „răspundere managerială”, după cuvântul „publice” se adaugă sintagma „și managerii operaționali”;
- 5.10. noțiunea de „unitate auditată” sintagma „structurală sau proces” se substituie cu sintagma „entitate publică responsabilă de sistemul și/sau procesul”;
- 6.** La articolul 6:
- 6.1. litera a) la început se adaugă sintagma „economicitatea, ”;
- 6.2. litera d) va avea următorul cuprins: „d) fiabilitatea și integritatea informației financiare și operaționale”;
- 7.** La articolul 7, sintagma „activitățile și procesele din cadrul entității publice, inclusiv elaborarea și executarea bugetelor, elaborarea programelor, evidența contabilă, raportarea și monitorizarea” se substituie cu sintagma „sistemele, procesele și activitățile din cadrul domeniului de responsabilitate al entității publice”;
- 8.** La articolul 8, litera d), cuvântul „informarea” se substituie cu cuvântul „informația”;
- 9.** La articolul 9:
- 9.1. litera b) se completează la sfârșit cu sintagma „ , metodele și tehnicile de management”;
- 9.2. litera c) se completează la sfârșit cu sintagma „ , inclusiv delegarea împuternicirilor și responsabilităților, precum și stabilirea liniilor de raportare”;
- 9.3. litera e), sintagma „privind resursele umane” se substituie cu sintagma „de management al resurselor umane”;
- 9.4. litera d) și f) se exclude;
- 10.** La articolul 10:
- 10.1. alineatul (1), după cuvântul „obiective” se adaugă sintagma „ , acțiuni”;
- 10.2. alineatul (1), după sintagma „activitatea entității publice” se adaugă sintagma „și subdiviziunilor organizaționale”;
- 10.3. alineatul (1), sintagma „realizarea acestora” se substituie cu sintagma „monitorizarea, realizarea și raportarea acestora”;
- 10.4. alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„(2) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc o strategie de management al riscurilor în baza căreia identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează

sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor și elaborează măsuri de diminuare a probabilității riscurilor și/sau a impactului acestora.”

11. La articolul 11:

- 11.1. alineatul (1) se completează la sfârșit cu sintagma „pentru a aborda riscurile și a asigura atingerea obiectivelor stabilite”;
- 11.2. alineatul (2) se completează la sfârșit cu următoarea propoziție:
„Activitățile de control realizate prin intermediul sistemelor informaționale sunt parte integrantă a controlului intern managerial al entității.”;
- 11.3. alineatul (3), litera a), sintagma „(preventive)” se exclude;
- 11.4. alineatul (3), litera a), sintagma „proceduri de control intern” se substituie prin sintagma „activități de control”;
- 11.5. alineatul (3), litera b) se exclude;
- 11.6. alineatul (3), litera c), sintagma „(ulterioare)” se exclude;
- 11.7. alineatul (3), litera c) se completează la sfârșit cu sintagma „ , pentru detectarea ulterioară a erorilor, neregularităților, precum și a activităților ineficiente sau necorespunzătoare”;

12. La articolul 12:

- 12.1. La titlul articolului 12 cuvântul „Informarea” se substituie prin cuvântul „Informația”;
- 12.2. alineatul (1), sintagma „necesare îndeplinirii atribuțiilor” se substituie cu sintagma „credibile, accesibile și complete”;
- 12.3. alineatul (1), sintagma „destinatarii informațiilor” se substituie cu sintagma „destinatarii acestora”;
- 12.4. alineatul (1) se completează la sfârșit cu sintagma „ , oferă angajaților acces necesar îndeplinirii atribuțiilor și organizează un sistem adecvat de înregistrare a datelor”;

13. La articolul 13, alineatul (1), sintagma „ , precum și în vederea realizării activităților necesare pentru înregistrarea și corectarea neregularităților constatate” se exclude;

14. La articolul 14:

- 14.1. la titlul articolului 14, sintagma „Modalități de organizare a” se substituie cu cuvântul „Organizarea”;
- 14.2. se completează la început cu un alineat nou cu următorul conținut:
„(1¹) Managerul entității publice desemnează subdiviziunea organizațională responsabilă de coordonarea activităților de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entității.”;
- 14.3. alineatul (3), litera b), sintagma „și realizării performanțelor planificate” se exclude;

- 14.4. alineatul (3), litera c), cuvântul „administrarea” se substituie cu cuvântul „monitorizarea”;
- 14.5. alineatul (3), litera e), după cuvântul „corespunzătoare” se adaugă sintagma „în scopul”;
- 14.6. alineatul (3), litera e), sintagma „și realizării performanțelor” se exclude;
- 14.7. alineatul (3), litera f) va avea următorul cuprins: „f) delegarea împuternicirilor și responsabilităților fără a scuti persoana care delegă de răspundere;”;
- 14.8. alineatul (3), litera g) va avea următorul cuprins: „g) documentarea proceselor de bază și elaborarea procedurilor de lucru;”;
- 14.9. alineatul (3), litera j) se exclude;
- 14.10. alineatul (3), litera k) va avea următorul cuprins: „k) implementarea procedurilor adecvate de prevenire și detectare a fraudei și corupției”;
- 14.11. se completează la sfârșit cu un alineat nou cu următorul conținut:
„(4) Managerul entității publice asigură coordonarea și monitorizarea modului de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate.”

15. La articolul 16:

- 15.1. alineatul (2), după sintagma „reglementează modul de” se adaugă sintagma „evaluare, ”;
- 15.2. alineatul (2), sintagma „modul de auto-evaluare și” se exclude;

16. La articolul 17:

- 16.1. alineatul (1), sintagma „asigurarea obiectivă” se substituie cu sintagma „furnizarea asigurării obiective”;
- 16.2. alineatul (2), după sintagma „cuprinde toate” se adaugă sintagma „sistemele, ”;
- 16.3. alineatul (2), sintagma „operaționale ale” se exclude;
- 16.4. se completează la sfârșit cu un alineat nou cu următorul conținut:
„(3) Auditul intern asigură evaluarea cel puțin o dată la trei ani a proceselor cu risc sporit din următoarele sisteme:
  - a) financiar - contabil;
  - b) achiziții publice;
  - c) administrare a activelor;
  - d) juridic;
  - e) tehnologii informaționale.”;

17. La articolul 19:

- 17.1. alineatul (1), sintagma „organ central de specialitate al administrației publice sau autoritate a administrației publice locale de nivelul doi” se substituie cu sintagma „minister, Casa Națională de Asigurări Sociale,

Compania Națională de Asigurări în Medicină, autoritate a administrației publice locale de nivelul doi, conform prevederilor alin.(1¹), lit. a)”;

- 17.2. după aliniatul (1), se completează cu un alineat nou cu următorul conținut:
„ (1¹) În scopul evaluării sistemului de control intern managerial, entitatea publică organizează auditul intern prin următoarele forme:
a) subdiviziune de audit intern instituită în structura organizațională a entității publice;
b) subdiviziune de audit intern din cadrul entității publice ierarhic superioare;
c) audit intern prin asociere;
d) audit intern pe bază de contract.”
- 17.3. aliniatul (2), sintagma „alin.(4), (5) și (6)” se substituie cu sintagma „prezentului articol și în condițiile stabilite de Guvern”;
- 17.4. alineatul (3) va avea următorul cuprins:
„(3) Guvernul decide privind instituirea unei subdiviziuni de audit intern în structura organizațională a ministerelor, a altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului și a structurilor organizaționale din sfera lor de competență.”
- 17.5. alineatul (5) va avea următorul cuprins:
„(5) Subdiviziunea de audit intern este creată din cel puțin trei unități de personal și este dimensionată în baza volumului de activitate astfel încât să asigure auditarea sistematică a întregului obiect al activității entității publice.”
- 17.6. aliniatul (6) va avea următorul cuprins:
„(6) Managerul subdiviziunii de audit intern deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.”;
- 17.7. aliniatul (7), sintagma „ale autorităților administrației publice centrale și locale” se exclude;
- 17.8. se completează la sfârșit cu un alineat nou cu următorul conținut:
„(7¹) Entitatea publică este în drept să beneficieze de audit intern pe bază de contract. În acest caz, auditul intern este prestat de cel puțin o persoană, care deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.”

18. La articolul 20:

- 18.1. titlul articolului, după cuvântul „Tipurile” se completează cu cuvântul „misiunilor”;

18.2. articolul se expune în următoarea redacție:

„În cadrul activității de audit intern se desfășoară următoarele tipuri de misiuni de audit:

a) misiuni de asigurare, care implică o evaluare obiectivă a probelor de către auditorul intern pentru a formula opinii și concluzii cu privire la entitate, un sistem, o activitate sau un proces.

b) misiuni de consiliere, care au un caracter de consultare și se desfășoară la solicitarea expresă a beneficiarului misiunii.”

19. Articolul 21 se exclude;

20. La articolul 22:

20.1. alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins: „c) să elaboreze proceduri pentru desfășurarea activității de audit intern;”;

20.2. alineatul (2), litera a) se completează la sfârșit cu sintagma „și programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern”;

20.3. alineatul (2), litera i), sintagma „și managerul unității auditate în cazul descoperirii” se substituie cu sintagma „sau, după caz, organele cu funcție de investigare privind descoperirea”;

20.4. alineatul (2), litera f) și litera j) se exclud;

20.5. alineatul (2), litera k), sintagma „instrucțiunile proprii de aplicare a Normelor metodologice de audit intern în sectorul public” se substituie cu sintagma „copia Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, copia procedurilor pentru desfășurarea activității de audit intern”;

20.6. alineatul (2), litera l) va avea următorul cuprins:

„l) să informeze managerul entității publice și, după caz, Ministerul Finanțelor cu privire la prejudiciile aduse independenței sau obiectivității activității de audit intern.”;

21. La articolul 23:

21.1. alineatul (1), litera b), sintagma „pentru fiecare” se substituie cu sintagma „la solicitare”;

21.2. alineatul (1), litera c), sintagma „verbale sau scrise” se exclude;

21.3. alineatul (2), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) să informeze managerul subdiviziunii de audit intern cu privire la prejudiciile aduse independenței sau obiectivității activității de audit intern.”;

22. La articolul 24, alineatul (2):

22.1. litera b), sintagma „verbale și scrise, precum” se substituie cu sintagma „, , documentele”;

22.2. litera c) se exclude;

23. La articolul 25:

23.1.alineatul (2), litera f), în final se completează cu sintagma „ , precum și programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern”;

23.2.alineatul (2), în final se adaugă două litere noi cu următorul conținut:

„g) să întreprindă măsuri de soluționare a cazurilor de prejudiciere a independenței sau obiectivității activității de audit intern;

h) să sesizeze organele cu funcție de investigare cu privire la indicii de potențiale fraude, raportate de subdiviziunea de audit intern.”.

24. La articolul 27:

24.1. alineatul (2), litera a), sintagma „ , cum ar fi: avizarea angajamentelor, aprobarea tranzacțiilor și a operațiunilor contabile sau elaborarea procedurilor de control intern” se exclude;

24.2. alineatul (2) în final se adaugă o literă nouă cu următorul conținut:

„e) să utilizeze în scopuri personale informații obținute în cadrul misiunilor de audit intern.”;

25. Articolul 28 va avea următorul cuprins:

„Articolul 28. Raportarea activității de audit intern

(1) Subdiviziunea de audit intern prezintă rapoarte cu privire la activitatea de audit intern în forma și termenele stabilite de Ministerul Finanțelor.

(2) Subdiviziunea de audit intern din cadrul entității publice raportează privind activitatea de audit intern din cadrul entităților publice subordonate.”

26. La articolul 29:

26.1.litera c), sintagma „unității de audit intern” se substituie cu sintagma „de audit intern, indiferent de forma organizării acesteia”;

26.2.litera h) se expune în următoarea redacție:

„h) reglementează modul de asociere și contractare în vederea asigurării auditului intern;”;

27. La articolul 30, alineatul (2) se exclude;

28. Articolul 31 își schimbă ordinea și devine articolul 28¹;

29. Articolul 32, va avea următorul cuprins:

„ Articolul 32. Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 12 luni de la data publicării, cu excepția art.19:

a) alin.(7) care se pune în aplicare, pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul doi, de la 01.01.2020;

b) alin (9) care se pune în aplicare de la 01.01.2021.”;

30. Articolul 34 se exclude.

Art.II. – Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art.116), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14, alineatul (2), litera g) se exclude;
2. La articolul 43, alineatul (1), litera f) se exclude.

Art.III. – Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului